KORRESPONDENT
HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY i ROLNICZY

Korrespondent Handlowy Przemysłowy i Rolniczy, wychodzi dwa razy na tydzień przy Gazecie Warszawskiéj.

Dnia 11 Kwietnia **№ 28.** **Roku 1846**

PROGRAM

WYŚCIGÓW KONNYCH I WYSTAWY ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W Królestwie Polskiem

Roku 1846.

Zgodnie z przepisami ustawy, Wyścigi konne i Wystawa zwierząt gospodarskich, odbędą się w dniach 31 maja (12 czerwca) 1/13, 2/14, 3/15 czerwca.

Wystawa zwierząt poprzedzi jak dotąd, gonitwy konne, i odbędzie się na placu przy ulicy Nalewki obok ogrodu zwanego Krasińskich, w dniach 31 maja (12 czerwca i 1/13 czerwca, Wyścigi zaś za rogatkami Mokotowskiemi w miejscu na cel ten urządzoném.

WYSTAWA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH.

Dnia 31 maja (12 czerwca) i następnego.

Do ubiegania się o nagrody wyznaczone za Wystawą zwierząt przyjęte będą:

1. Ogiery tudzież klacze rodne, mające wieku od lat 4-ch do 8-miu

2. Buhaje od 1 i pół do 5 lat, krowy dopiero po pierwszém ocieleniu.

3. Tryki i owce od lat 2 do 5.

4. Bydło karmne, jako to: woły, skopy, wieprze i maciory.

Zwierzęta użytkowe, wychowane tylko przez właścicieli je przedstawiających: bydło zaś rogate opasowe, lub inne zwierzęta karmne, wyłącznie przez obywateli i innych gospodarzy wiejskich, w ich własnych gospodarstwach utuczone, przyjęte będą.

Nagrody za zwierzęta celujące, w kraju zrodzone i wychowane, są następujące:

a) Za konie:

Za najpiękniejszego ogiera krwi czystéj	Rs.	100
Za ogiera rodu poprawnego.		60
Za ogiera rodu poprawnego, najwięcéj do poprzedzającego zbliżonego.		30
Za klacz krwi czystéj		60
Za klacz poprawną ze źrebięciem.		45
Za klacz poprawną stadną.		15

Uwaga. Przez krew czystą rozumie się bezpośrednie pochodzenie z rassy arabskiéj, lub też z powstałéj z tej ostaniéj czystéj rassy angielskiéj (vollblut).

b) Za bydło rogate:

Za najlepszego buhaja stadnego do lat 3	Rs.	45
Za najlepszego buhaja stadnego do lat 5		30
Za najlepszą krowę dojną.		20
Za krowę z cielęciem najwięcéj zbliżoną do pierwszéj.	Rs.	15

c) Za owce:

Za tryka I najcieńszą, najbardziéj nabitą i wyrównaną wełnę mającego.	30
Za tryka drugiego z najbliższemi zaletami.	20
Za maciorkę najlepszą z powyższemi zaletami	15
Za maciorkę drugą po pierwszéj odznaczającą się.	10

d) Za inne zwierzęta:

Za świnie, lub inne zwierzęta celujące, do podziału wedle uznania Sędziów.	30

e) Za zwierzęta karmne:

Za najcięższego wołu karmnego.	15
Za najcięższego wieprza.	10
Za skopa karmnego.	5

Waga najmniejsza dla zwierząt tuczonych oznacza się:

dla wołu	funtów	1,600
„ wieprza	„	500
„ skopa	„	130

Według Art. 140 ustawy, zwierzęta celujące na wystawie przeprowadzonę być mają przez plac wyścigowy, po odbytych gonitwach, i tam właściciele onych wręczone sobie mieć będą przyznane nagrody.

Chcący podać zwierzę gospodarskie do popisu na Wystawie, winien się zgłosić na piśmie do Dyrekcji Wyścigów w czasie od dnia 8 (20) do dnia 29 maja (10 czerwca), z opisaniem jego pochodzenia, wieku, wzrostu, maści, odmian z domieszczeniem objaśnienia, do jakiego celu lub gospodarskiego użytku chów przedstawić się mającego zwierzęcia był skierowany; prócz tego przedstawiający zwierzę do popisu powinien złożyć świadectwo pochodzenia, udzielone przez Władzę miejscową, poświadczone przez dwóch sąsiednich obywateli, o ile można stowarzyszonych i przez właściwego Naczelnika Powiatu stwierdzone, wykazujące imię, i nazwisko przedstawiającego, jego stan i miejsce zamieszkania, opisanie szczegółowe zwierzęcia, jego nazwę, jeżeli ma nadaną, tudzież okoliczności pochodzenie usprawiedliwiające. Dla udowodnienia zaś ulepszonego rodu koni po ogierach Stada Rządowego w Janowie, kwit sznurowy z kontroli stanowienia jest dostatecznym. (Instrukcja do ocenienia zwierząt domieszczą się w końcu program.)

B. WYŚCIGI KONNE.

dnia 2 (14) czerwca, o godzinie 5 popołudniu.

Konie Rossowe.

Nagroda Towarzystwa rub. srebr. 300. Konie rodu poprawnego spłodzone w Królestwie Polskiém, nie starsze nad lat 8

wałachy wyłączone, bieg bez przeszkód werst 1 i pół zwycięztwo podwójne.

Obciążenie ogierów.
3 letnie funtów 110.
4 „ „ 128.
5 „ „ 150.
5 „ i starsze 160.

Klacze o 5 funtów mniéj. Waga większa dozwolona.

2. Nagroda Rządowa, Puhar srebrny wartości r.s. 450. Konie rodu poprawnego zrodzone w Królestwie Polskiem nie starsze nad lat 6, wałachy wyłączone, zwycięztwo pojedyncze, bieg bez przeszkód werst 2, obciążenie jak w 1-szym

3 Nagroda Towarzystwa r. sr. 350. Konie krwi czystéj wszystkich krajów, bez różnicy wieku, bieg bez przeszkód werst 3, zwycięztwo podwójne, stawka czerwonych złotych dziesięć w połowie dla drugiego konia, jeśli ten nie będzie dystansowany, wałachy wyłączone.

Obciążenie ogierów.
3 letnie funtów 120
4 „ „ 140.
5 „ „ 155.
6 „ „ 165.

Klacze stosunkowo o 5 funtów mniéj.

Konie Włościańskie.

4 Nagroda Towarzystwa r. s. 75. Bieg bez przeszkód raz jeden, werst 1 i pół, bez wagi, w razie stawienia do popisu więcéj jak 6 koni, pierwszy koń odbierze r. s. 50 a drugi r. s. 25, wałachy wyłączone. Jezdcy powinni mieć dobrą, chędogą właściwą odzież, konie osiodłane lub nie, podług upodobania.

dnia 3 (15) czerwca o godzinie 5 popołudniu.

Konie Rassowe.

5. Nagroda Towarzystwa r. s. 200. Konie poprawne zrodzone w Królestwie Polskiém, wałachy wyłączone, stawka 5 dukatów, pod przepadkiem w razie cofnięcia konia, bieg bez przeszkód werst 2, zwycięztwo pojedyncze.

Obciążenie jak w 1szym.

6. Nagroda Towarzystwa Puhar r. s. 150. Konie krajowe niewyłączając wałachów, bieg bez przeszkód werst 1 i pół zwycięstwo podwójne bez wagi.

7. Nagroda towarzystwa r. s. 150: Konie rodu poprawnego w kraju spłodzone, bez różnicy wieku, niewyłączając wałachów, bieg bez przeszkód werst 2, zwycięztwo pojedyncze, stawka 5 dukatów, połowa stawek dla 2go konia jeśli nie będzie dystansowany, waga jak w 1szym.

Oprócz wyścigów o nagrody wyszczególnione, mogą być podawane na stawki i zakłady rozmaite tego rodzaju propozycję, wszakże, aby takowe mogły być ogłoszone we właściwym czasie dla wiadomości osób interesowanych, proponujący podobne gonitwy zechcą przynajmniéj na ośm dni przed terminem wyścigów oświadczyć to na piśmie Dyrekcji Towarzystwa.

Konie Włościańskie.

8. Nagroda Towarzystwa r. s. 60. Warunki jak do nagrody pod Nr. 4, z zastrzeżeniem, iż tu jedynie wałachy ubiegać się będą. Jeżeli stanie więcéj koni jak 5 koń pierwszy otrzyma r. s. 40 drugi 20.

Każdy mieszkaniec Królestwa lub nawet zagraniczny, może zapisać konia do ubiegania się o nagrodę, jeżeli jednak nie jest Członkiem Towarzystwa, w razie wygranéj otrzymuje tylko połowę przeznaczonéj nagrody; z przepisu tego wyłączają się włościanie i posiadacze cząstkowi, ubiegający się o nagrody z wystawy lub wyścigów.

Chcący podać konia do ubiegania się o nagrodę winien zgłosić się na piśmie do Dyrekcji Wyścigów z opisaniem konia a mianowicie: jego pochodzenia, wieku, maści, wzrostu, z oznaczeniem kolorów ubrania jeźdca, jako to: spodni, kurtki, i czapki, i z wymienieniem jego nazwiska.

Swiadectwa względem pochodzenia koni wyścigowych wymagane są te same, jakie dla zwierząt do popisu na Wystawę przeznaczonych wyżéj są wyszczególnione.

Do wyścigów włościańskich przystęp mają klacze i wałachy w Królestwie Polskiem wychowane, będące własnością włościan i posiadaczy cząstkowych po wsiach i miastach własnoręcznie uprawiających ziemię, używane do robót rolnych w roku bieżącym.

Włościanie od podawania deklaracji na piśmie są wolni; lecz dla udowodnienia warunków powyżéj wymienionych, składać mają Dyrekcji świadectwa właściwych Wójtów Gmin, przez Naczelników Powiatowych stwierdzone.

Konie stada Janowskiego, jeżeli będą użyte do popisu w szrankach wyścigowych i odniosą pierwszeństwo, w takim razie zakład Stadny, jako Rządowy, odstępuje wygraną nagrodę Towarzystwa właścicielowi najpierwszego konia prywatnego, tuż po zwycięzcy do mety dobiegającego; nagrody jednak Rządowe uzyskuje.

Zapis koni wyścigowych rozpoczyna się dnia (20 maja (1 czerwca) i trwa do 1 (13 czerwca.)

Konie użyte do wyścigów z podpisów, lub do gonitw przez osoby prywatne zaproponować się mogących, oraz włościańskie, żadnéj opłacie za wpis nie ulegają.

Żokieje będą ważeni przed i po wyścigach.

C. KUPNO ZWIERZĄT I ICH LOSOWANIE.

Na kupno zwierząt, mających być wylosowanemi pomiędzy Stowarzyszonych, przeznaczone będą w ilości odpowiedniéj wpływowi składek następne kwoty:

1. Za Ogiera 1.	Rs.	250
2. Ogiera 2.	—	180
3. — Klacz 1.	—	170
4 Klacz 2.	—	100
5. — Buhaja	—	75
6. — Krowę	—	50
7. — Tryka 1.	—	50
8. Tryka 2.	—	40
9. — Tryka 3.	—	30
10. Maciorkę 1.	—	20
11. — Maciorkę 2.	—	15

Losowanie zwierząt nastąpi po ukończonych wyścigach w sali Bankowéj w dniu 8 (20) czerwca.

Uwagi ogólne:

1. Konie z zagranicy do Królestwa jedynie na gonitwy przyprowadzone, wolne będą od opłaty celnéj, przy wyprowadzeniu jednak takowych na powrót za granicę opłata celna wchodowa tylko od pozostałych sztuk w kraju pobraną będzie

2. Przyprowadzający zwierzęta gospodarskie na wystawę, znajdują w miejscu ułatwienie w zaopatrzeniu się w paszę.

3. Włościanom przyprowadzającym na wyścigi. Dyrekcja przyznawać będzie wynagrodzenie w kwotach rs. 7 kop. 50 nie przenoszących.

4. Wybory Człongów nowych do Dyrekcji tudzież do Komitetu, odbędą się stosownie do Art. 11. w dniu 5 (17) czerwca w południe w sali posiedzeń Rządu Gubernjalnego.

5. Pragnący sposobić konie do gonitw mogą takowe powierzyć Trenerowi w zakładzie Stada Rządowego koni w Janowie, który w téj mierze otrzymał potrzebne upoważnienie.

Jakie zaś w skutku niniejszego programu nastąpią zapisy co do wyścigów, albo też zmiany, doniesionem będzie publiczności przez pisma Warszawskie i oddzielnie drukowane obwieszczenia.

W końcu Dyrekcja Wyścigów konnych widzi być obowiązaną zwrócić uwagę Członków Towarzystwa, że postępując w duchu ustawy i z dobrem samych stowarzyszonych znalazłaby się zmuszoną odmówić biletów do losowania z wystawy, jak i na widowisko, tym Członkom, którzyby składek za rok bieżący jak i zalegających do dnia ostatniego poprzedzającego wyścigi, z jakiegokolwiek powodu nie uiścili.

INSTRUKCJA DLA SĘDZIÓW
do Wystawy zwierząt gospodarskich wybranych.

1. Na dzień jeden przed terminem do Wystawy oznaczonym zwierzęta na takową przyprowadzone, mają być obejrzane przez Sędziów, którzy protokularnie zdania swoje wynurzą.

2. Aby opinja osób prywatnych nie mogła wpływać na zdania Sędziów, ocenienie zwierząt odbędzie się w dziedzińcu wewnętrznym Rządu Gubernjalnego przy zamkniętych wrotach, zwierzęta zatém w dniu powyżéj oznaczonym, przez nikogo oprócz członków Dyrekcji i Sędziów oglądane być nie mogą.

3. W ocenieniu przymiotów zwierząt, Sędziowie ściśle stosować się winni do zasad w artykułach 129 do 138 bliżéj oznaczonych

4. Gdyby zdania Sędziów co do zalet zwierząt nie zgadzały się z sobą, natenczas rzecz większością głosów przez kreskowanie roztrzygnąć należy.

5. Zdanie Sędziów powinno obejmować szczegółowy opis wszystkich przymiotów zwierzęcia celującego, aby publiczność a zarazem Członkowie Towarzystwa, z rezultatów w sprawozdaniu zamieszczonych bliżéj o własnościach stad informowani być mogli.

6 Przyznawanie nagród stosowaném być powinno wyłącznie do sztuk zwierząt celujących, z czego wypływa, iż przedstawiający takowe mogą otrzymać więcéj jak jednę nadgrodę, a to stosownie do wniosku komitetu.

7. Opasy ważone być mają wagą Urzędu Miejskiego.

8. Wszystkie zwierzęta na wystawę przyprowadzone, powinny być przez następne 2 dni przedstawiane na placu w szopie, na ten cel pobudowanéj, a mianowicie konie przez godzin dwie, od 6 do 8 a inne zwierzęta przez godzin cztery, od 4 do 8 po połudnju.

9. Protokół obejmujący zdanie Sędziów, po należytem zaraz na miejscu opieczętowaniu, ma być złożony Dyrekcji, która nie pierwéj jak w dniu drugim Wystawy w obec zgromadzonéj publiczności takowy otworzy, i nadgrody podług przyznania Sędziów ogłosi.

Przyjęto na posiedzeniu Dyrekcji Wyścigów konnych i Wystawy Zwierząt Gospodarskich. dnia 20 listopada (2 grudnia) 1845 roku.
Sekretarz Dyrekcji *S. Bieńkowski.*

Rządy Gubernjalne ogłosiły następujący reskrypt Komisji Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z dnia 6/18 marca r. b. Nr. 5640/II361, dotyczący przepisów co do obowiązków i służby wójtów gmin. Według art 12, postanowienia Namiestnika Królewskiego z d. 30 maja 1818 r., każdy wójt wyręczający się zastępcą, donieść o tém powinien naczelnikowi powiatu z wyrażeniem imienia i nazwiska swego zastępcy. Naczelnik zaś powiatowy stosownie do art. 68 Postanowienia Namiestnika, z dnia 3 lutego 1816 roku, powinien zastępcę tego przedstawić do zatwierdzenia rządu gubernjalnego Pomimo takowych przepisów dostrzeganém było: że niektórzy wójci gmin, z powodu wydalenia się z gminy lub zamieszkania w innych dobrach odległych, pozostawiają gminy na czas długi bez zastępcy, oraz że powierzają sprawowania swych obowiązków osobom odlegle zamieszkałym, lub też urzędnikom i aplikantom biur powiatowych, a nawet prywatnym niewykwalifikowanym ludziom. Dla zapobieżenia takowym nieporządkom, wydane już zostały przez Komisję Rządową rozporządzenia pod dniem 3 (15) października 1837 r. Nr. 3999/7674; 29 maja (10 czerwca) 1841 r. Nr. 18230/9970 i 14 (26) września 1843 r. Nr. 19663/35665 gdy jednak obecnie dotąd widzieć się daje, że niektórzy dziedzice i wójci gmin, którzy obowiązków wójtowskich sami niepełnią, używają do téj czynności zastępców dowolnie i bez upoważnienia rządu, zmieniając ich po kilka razy do roku; przeto Komisja Rządowa pragnąc zapewnić w każdym razie czynną i odpowiedzialną służbę wójtowską zwłaszcza w teraźniejszym czasie, kiedy obowiązki te z całą energją i pośpiechem przez osoby posiadające zaufanie i nieulegające zarzutom wykonywane być winny, a razem chcąc ochronić mieszkańców od nadużyć jakich dopuszczać się mogą osoby nieposiadające upoważnienia, do pełnienia obowiązków wójtowskich, lub wcale do téj czynności niezdolne, znajduje potrzebę w uzupełnieniu powyższych rozporządzeń, przepisać co następuje: I. Każdy wójt gminy, dziedzic, jeźli sam niemieszka w dobrach, lub mieszkając w nich niepełni obowiązków wójtowskich lub też często wydala się z gminy, winien niezwłocznie wybrać w swoje miejsce stałego zastępcę, o nim donieść naczelnikowi powiatu celem otrzymania od niego, a następnie od rządu gubernjalnego stosownego upoważnienia do ustanowienia zastępcy. 2. Po otrzymaniu takowego, wójt gminy lub inny urzędnik upoważniony od naczelnika powiatu, winien zawiadomić mieszkańców o ustanowionym zastępcy, i spisany w tém względzie protokół instalacyjny za podpisem sołtysów i zastępcy, ma być przedstawiony naczelnikowi powiatu. Tak zaś ustanowionego zastępcę sam wójt gminy nie może zmieniać ani też wyręczać się innym zastępcą dopóki o tém nie doniesie naczelnikowi powiatu i nie otrzyma na to zezwolenia. 3. Ponieważ wójci gmin sami stałe obowiązki tegoż urzędu wykonywający i nie mający zastępców w powyższym sposobie ustanowionych, przez chorobę lub oddalenie się mniéj lub więcéj przedłużone, mogą być od obowiązków oderwani, a służba i zarząd gminy ani na chwilę niepowinny być na przerwę narażone; przeto tacy wójci również winni przedstawić naczelnikowi powiatu osobę bądź z pomiędzy sąsiednich wójtów, bądź jak inną, która na przypadek niemożności ich zajmowania się administracją gmin, ma ich zastępować; a naczelnik powiatu przekonawszy się o kwalifikacji takiego zastępcy, wyda stosowne upoważnienie. 4. Ostrzedz wójtów gmin: iż nikt oprócz nich samych lub upoważnionych zastępców, którzy w miejscu urzędowania mieszkać obowiązani, bez upoważnienia naczelnika powiatu pod surową odpowiedzialnością samego wójta i nieprawnie przywłaszczającego władzę wójtowską, żadnych urzędowych czynności tego urzędu wykonywać nie może. 5. Polecić naczelnikom powiatów, aby po przedstawieniu kandydatów na zastępców wójtów gmin, udzielali natychmiast od siebie stosowne upoważnienie, jeśli przeciwko nim nie mają żadnego zarzutu i uważają ich zasługującemi na zaufanie; następnie po bliższem przekonaniu się o kwalifikacji, aby przedstawiali ich do zatwierdzenia rządowi gubernjalnemu, który udzieli im od siebie upoważnienie. Po otrzymaniu zaś takowego, ma być przy doręczeniu zastępcom upoważnienia, odebrana od nich przysięga, według roty dla wszystkich urzędników przepisanych. 6. Co do kwalifikacji zastępcy wójta gminy, o téj pod względem politycznym i moralnym, naczelnicy powiatowi powinni przekonywać się za znsieniem z naczelnikami żandarmerji i stosownie do rozkazu JO. Księcia Namiestnika reskryptem z dnia 24 czerwca (6 lipca) 1838 r. Nr. 14290/26506 objawionego, osoby które miały udział w byłym rokoszu, zostające w kategorji 3ciej, nie mają być do obowiązków zastępcy wójta gminy dopuszczane; nadto, dla udowodnienia zdolności do urzędu, kandydaci na zastępców przedstawić mają świadectwa szkolne, w razie braku takowych naczelnicy powiatowi sami przekonywać się winni o ich zdolnościach, przyczém i przepis Rady Administracyjnéj z dnia 21 listopada (1 grudnia) r. z Nr. 25153/50021 objawiony co do znajomości języka rossyjskiego ma być miany na uwadze. 7. W wykonaniu niniejszego polecenia powinni naczelnicy powiatowi przekonać się czy w gminach gdzie zastępcy wójtów są koniecznie potrzebni, ciż znajdują się i czy posiadają kwalifikację; a w razie przeciwnym naczelnicy powiatowi mają ściśle do niniejszego reskryptu zastosować się. Wykonanie zaś onego teraz i na przyszłość Rząd Gubernialny pod odpowiedzialnością dopilnować winien. 8 Nakoniec zastrzega się, że wójci gmin, którzyby do powyższego rozporządzenia nie stosowali się i obowiązki wójtowskie powierzali osobom do ich sprawowania nieupoważnionym, nietylko prawo do urzędu wójta oraz do poda-

wania zastępcy utracą, i na ich koszt ustanowiony będzie wójt gminy, lecz nadto w miarę ważności popełnionych przez nieupoważnionych zastępców nadużyć lub opuszczeń w służbie, sami do odpowiedzialności osobistéj będą pociągnieni.

Warszawa dnia 6 (18) marca 1846 roku.

Zpolecenia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału Radca Stanu *Badeni.*

Jakie sadzić kartofle, całe, kr jane lub oczka.

Od przeszło 50 lat sadzimy kartofle, a jeszcze może powstać pytanie co z nich sadzić? Niepewność w tym względzie ztąd pochodzi, że co moment nowe pojawiają się zdania, jedne drugie zbijają, i najczęściéj gospodarzy odwodzą od zasad przyrodzenia, które wszakże zawsze zostaną najlepszym przewodnikiem. Siła odradzania we wszelkich żywotnych istotach jest wielka, działa ona nawet w uszkodzonych istotach zwierzęcych i roślinnych, ale w dalszych skutkach najczęściéj zawodzi oczekiwanie. Choroby kartofli teraz panujące najlepszym są tego dowodem.

Na Szląsku górnym, spokrewnionym z nami mową, położeniem fizycznem i klimatem, zwrócono na tę okoliczność całą uwagę na jaką zasługuje: wykonano próby w różnych okolicach i ziemi różnego składu, z tych wynikło co następuje:

Wysadzone całe zdrowe kartofle dały plonu z jednego morga magdeburskiego (I równi 709,9 sążniom wied.) 90 szeflów (I równi 16 garn.), wysadzone kawałki o 2 do 3 ocz k, dały 100 szeflów, wysadzone oczka, dały 120 szeflów.

Pierwszych było pod krzakiem 10 do 15 kartofli, ale między temi 2 do 3 wielkich; drugich było pod krzak em 6 do 10 kartofli, ale między temi cztery wielkich; trzecich było pod krzakiem 6 do 8 kartofli, ale wszystkie wielkie.

Pierwsze zawierały w sobie 15, drugie 16 a trzecie 18 mączki. Co do łodygi, najbujniejsza była na całych, najniższa nad kartoflami z oczek. Wynikłości z tych prób przemawiają za sadzeniem oczek; tymczasem rzecz choćby najlepsza, ma także swoją złą stronę. W nie każdym roku spodziewać się można takiego plonu. W latach słotnych oczka wysilają się zbytecznie, łodyga wyrasta wysoko i cienko: pod krzakiem bywa mało i to drobnych kartofli. W latach posusznych nikła bywa łodyga, kartofle dorodne i nieliczne. W latach tylko ciepłych, z miernemi deszczami, rodzą się z oczek kartofle jak wyżéj padaliśmy i to tylko, gdy oczka są dobrze wyklóte, i potém na suchem miejscu były cienko rozesłane, często się ich szuflowało i w dobrze przez słońce wygrzanéj ziemi przed deszczem zostały wysadzone.

Pewniejszy zostanie zawsze sposób sadzenia całych kartofli, bo któż może przewidzieć, jakie będzie lato? Któż może ściśle obliczyć, ile na morg potrzeba oczek wysadzić? Posadzić mało, zbierze się mało; posadzić wiele zdrobnieje plon, co się uzyska na kartoflach, straci się na robociznie, i nigdy się nie ozgadnie zbioru. Sposób więc, ten może tylko być dobry dla ubogiego zagrodnika, który na grządce uprawia kartofle.

Już sadzenie kr janych kartofli jest lepsze, bo kawałki oprzeć się lepiéj mogą wpływom powietrza, bo ani posucha ani wilgoć nie zniszczy ich w roli. Wilgoć roślinna w bulbiastych roślinach jest głównym warunkiem wzrostu i wykształcenia się plonu. Przyrodzenie robi często wyjątki z praw swoich, ale najczęściéj szczupłym zbiorem karci zbyt śmiałych wznowicieli. Gdzie robotnik drogi a produkta tanie, tam wyklówanie oczek a nawet kawałkowanie kartofli nie przyniesie korzyści; tym bardziéj, że całe kartofle posadzone, jakiekolwiek będzie lato, pewniejszy dadzą sprzęt.

W E Ł N A.

Wrocław 7 kwietnia. W czasie ostatniego tygodnia tylko w Rossyjskich i Polskich średnich wełnach mieliśmy cokolwiek większe obroty, i blisko 200 centnarów w cenie 60 tal. kupiono dla jednego znacznego fabrykanta, a około 100 cen. 50 tal. do rozmaitych fabryk rozkupiono, przez tego zabrano także bardzo cienkiéj wełny partję w cenie 50 tal. z targu, jakoteż małą partyjkę skubanéj wełny w cenie od 40 do 48 tal. Szlązkie jedno strzyżowe i jagnięce wełny są ciągle bardzo zaniedbywane, lubo obydwu tych gatunków mamy jeszcze bardzo znaczne zapasy. Interesa na kontrakty nie bardzo sporo idą, gdyż nawet najbardziéj przedsiębierczy spekulanci wstrzymują się, zastraszeni nadesłanemi świeżo wiadomościami z Anglji i Francji, które brzmią niepomyślnie.

Ze Szląska 6 kwietnia. Tak wczesne rozwinięcie się zasiewów jak tego roku ma miejsce i w tak wczesnéj porze, od stu lat pewno widzianem u nas nie było, przynajmniéj najstarsi ludzie nic podobnego przypomnieć sobie nie mogą. Szczególniéj odznaczają się rzepaki i pszenica; a względem ostatniéj tem bardziéj to dziwném się zdaje, że zeszłéj jesieni, jak wiadomo siew pszenicy był bardzo zły. W każdym razie ceny po żniwach znacznie spadną, i tylko okoliczność, że wszystkie dawne zapasy pszenicy zupełnie rozebrane zostaną, mogłaby jako tako dzisiejszą stopę utrzymać. Spodziewać się należy, że w przyszłym roku znaczna będzie wysełka pszenicy do Anglji, znajdziemy więc obfity pokup na znaczną ilość dobrego towaru, którego Bogu dzięki nam nie zabraknie. Korzystne się także pojawiają widoki względem własności ziemskich a szacunek dóbr ziemskich tak jest wysoki jak nigdy niebył: Dość znaczne interesa porobiono lnem, który w obu zeszłych latach dobrze się obrodził. Przędzalnie lnu wielką jego ilość przerabiają i stosowne czynią zakupy, bo ich wyrobki są poszukiwane a surowy materjał mają tani i dobry. Zdaje się w ogólności, że nasze rękodzielnie liczne, jeżeli nie powszechnie to przynajmniéj w większéj części się podn osą.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

Dnia 11 Kwietnia 1846 *roku.*		żądają R. s.	k	dają R. s.	k.
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów	2 M.	93	45	93	1
Gdańsk 100 talarów	2 M.	—	—	92	70
Hamburg 300 m. k.	2 M.	141	30	141	—
Londyn funt sterlin.	3 M.		—	6	42
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Moksva 100 rub. sr.	1 M.	109	—	—	
Petersburg ditto.	1 M.	—	—	100	50
Paryż 300 franków	2 M.	75	45	—	—
Wieden 150 złr.	2 M.	96	30	—	—
Wrocław 100 talar.	2 M.	93	30	—	—
2. MONETY.					
Rossyjskie Imperjały		—	—	—	—
Holendr. dukaty nowe		—	—	—	—
ditto stare ważne		—	—	—	—
Frydrychsdory Pruskie		—	—	—	—
Rossyjskie assygnaty		—	—	—	—
Austryjackie bilety bankowe za 150 złr.		—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Obligi Skarbowe za 100 Rs.		87	—	—	—
„ „ „ 4% za 100 r. s.		—	—	—	—
Listy zastawne białe daw. bez kup. (*)		—	—	—	—
„ „ nowe za 100		14	81	14	79
Obligacje udziałowe na 300 złp.		—	—	—	—
Obligacje cząstkowe na 500 złp.		—	—	—	—
Certyfikaty Banku lit. B na 200 złp.		—	—	—	—
Serje wylosow. lit. na złp. —		—	—	—	—
Dowody Kom. Centr. Likwidac. za 100 złp.		3	—	—	—

(*) Wartość kuponu kop. 17 1/2